

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/286/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1613211045
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1613211045.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Evy Mészárosovej a JUDr. Silvie Walterovej v právnej veci žalobcov: 1. T. W. , narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom XXX Q. S., R. F. II, XXXXX, I., 2. Y. X. , narodená dňa XX.X.XXXX, bytom XXX-F Y. J. Y., O., Z. XXXXX, I., 3. T. W. , narodený dňa XX.X.XXXX, bytom XX O. S., E. Z. U., B. G., 4. A. W. , narodený dňa X.XX.XXXX, bytom XXX F. N., W. I. XXXX, Q. G., 5. H. O. , narodená dňa X.X.XXXX, bytom X N. Pl., B. XXXX, Q. G., 6. J. G. W. , narodený dňa XX.X.XXXX, bytom XX G. N., U. XXXX, Q. G., 7. P. U. , narodená dňa XX.X.XXXX, bytom X A. Y., J. XXXX, Q. G., 8. J. W. , narodená dňa XX.X.XXXX, bytom X A. Y., J. XXXX, Q. G., všetci zastúpení Ing. Jozefom Binderom, narodeným dňa 19.6.1956, bytom Stupava, Jilemnického č. 6, proti žalovaným: I. T. N. , narodený dňa XX.X.XXXX, bytom Y., F. č. XXX/XX, II. Z. H. D. , narodená dňa X.X.XXXX, bytom R. J. č. XXX, obaja zastúpení JUDr. Michal Krutek, s.r.o., Trnava, Hlavná č. 11, IČO: 47 254 581, za ktorú koná JUDr. Michal Krutek, o vydanie majetku z dedičstva po poručiteľke, na odvolanie žalobcov v 1. až 8. rade proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 9. mája 2017, č.k. 5 C 316/2013-90, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 9. mája 2017, č.k. 5 C 316/2013-90, vo výroku, ktorým žalobu zamietol, p o t v r d z u j e .

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania mení tak, že

- žalovanému v I. rade priznáva voči žalobcovi v 1., 2., 3., 4., 5. 6., 7. a 8. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom voči každému zo žalobcov tento nárok predstavuje 1/8 zo 100 %;

- žalovanej v II. rade priznáva voči žalobcovi v 1., 2., 3., 4., 5. 6., 7. a 8. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom voči každému zo žalobcov tento nárok predstavuje 1/8 zo 100 %.

III. Žalovanému v I. rade priznáva voči žalobcovi v 1., 2., 3., 4., 5. 6., 7. a 8. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pričom voči každému zo žalobcov tento nárok predstavuje 1/8 zo 100 %.

IV. Žalovanej v II. rade priznáva voči žalobcovi v 1., 2., 3., 4., 5. 6., 7. a 8. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pričom voči každému zo žalobcov tento nárok predstavuje 1/8 zo 100 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 9. mája 2017, č.k. 5 C 316/2013-90, zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali vydania majetku z dedičstva po poručiteľke G. D., rod. U., a uložil im povinnosť uhradiť žalovaným trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po

právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 485 ods. 1, § 100 ods. 1, 2, § 105 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobcovia v 1. až 8. rade sa domáhali vydania nehnuteľností, ktoré boli prejednané v pôvodnom dedičskom konaní po poručiiteľke G. D., ktoré bolo ukončené rozhodnutím č.k. D XXXX/XX-X Štátneho notárstva Bratislava-vidiek zo dňa 30.4.1973, právoplatným dňa 16.9.1973. Ďalšie konaním dotknuté nehnuteľnosti boli prejednané v dedičských konaniach o novoobjavenom majetku, ktoré boli ukončené rozhodnutím štátneho notárstva sp.zn. D XXXX/XX, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 8.1.1974, a osvedčením o dedičstve sp.zn. D-2-2D XXXX/XX zo dňa 14.12.2000, ktoré nadobudlo právoplatnosť najneskôr dňa 8.1.2001. Súd zistil, že prebehlo aj dedičské konanie o novoobjavenom majetku po poručiiteľke G. D. na podnet samotných žalobcov v 1. až 8. rade, ktoré bolo ukončené osvedčením o dedičstve sp.zn. 31 D XXXX/XXXX, právoplatným dňa 26.9.2007. Žalovaní v I. a II. rade vzniesli námietku premlčania žalobcami v 1. až 8. rade uplatneného nároku. Súd prvej inštancie ustálil, že premlčacia doba na uplatnenie nároku podľa § 485 ods. 1 Občianskeho zákonníka ustanovená v § 105, § 101 Občianskeho zákonníka v prípade pôvodného dedičského konania po zosnulej G. D. začala plynúť dňa 30.4.1973 a uplynula dňa 1.5.1976, v prípade prvého konania o novoobjavenom dedičstve začala plynúť dňa 8.1.1974 a uplynula dňa 9.1.1977, v prípade druhého dedičského konania o novoobjavenom majetku začala plynúť dňa 8.1.2001 a uplynula dňa 9.1.2004. Premlčacia doba v prípade tretieho dedičského konania, ktorého účastníkmi boli už aj žalobcovia v 1. až 8. rade, začala plynúť dňa 26.9.2007 a uplynula dňa 27.9.2010, avšak tohto dedičského konania sa žalobou uplatnený nárok už netýkal. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovia v 1. až 8. rade podali žalobu na súd až dňa 6.9.2013, teda po uplynutí premlčacej doby. K námietke žalobcov v 1. až 8. rade, týkajúcej sa rozporu vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi uviedol, že z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky možno vyvodiť, že dôvodné vznesenie námietky premlčania v civilnom spore nemožno považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Uplatnenie námietky premlčania by mohlo byť celkom výnimočne v rozpore so zásadou dobrých mravov iba vtedy, ak by táto námietka bola prostriedkom umožňujúcim značne poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu (napríklad niekoľkonásobným príslubom zo strany dlžníka, že dlh vyrovná, čo sa do uplynutia premlčacej doby nestalo). Žalobcovia v 1. až 8. rade námietku rozporu s dobrými mravmi odôvodňovali iba všeobecne poškodením ich práv a žiadnym spôsobom nepreukázali, že by konanie žalovaných v I. a II. rade, vo vzťahu k plynutiu premlčacej doby, bolo v rozpore s dobrými mravmi a nevzniesli v tomto smere ani žiadnu adekvátnu argumentáciu. Súd prvej inštancie posúdil túto ich námietku rozporu s dobrými mravmi ako nedôvodnú. Vzhľadom na premlčanie žalovaného nároku a vznesenú námietku premlčania žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. podľa pomeru úspechu vo veci. Žalovaní v I. a II. rade boli v spore plne úspešní a preto žalobcom uložil povinnosť uhradiť žalovaným trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, v celom jeho rozsahu, podali odvolanie žalobcovia v 1. až 8. rade. Dôvodili, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ C.s.p.). Poukázali na konštatovanie súdu prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia, podľa ktorého vo všeobecnosti nepovažuje dôvodné vznesenie námietky premlčania za konanie rozporné s dobrými mravmi, avšak výnimočne by mohlo byť v rozpore so zásadou dobrých mravov (č.l. 96 spisu bod 2). Namietali, že toto konštatovanie je v rozpore s jeho právnym názorom, prezentovaným na pojednávaní dňa 9.5.2017, podľa ktorého vznesenie námietky premlčania nemôže byť v žiadnom prípade považované za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Vytýkali súdu prvej inštancie, že nevyzval žalobcov na bližšie zdôvodnenie vznesenej námietky (keď v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že námietku rozporu s dobrými mravmi odôvodňovali len všeobecne poškodením ich práv), z ktorého dôvodu ani žalovaní tento postup žalobcov nerozporovali. Týmto nesprávnym procesným postupom tak súd prvej inštancie nevytvoril žalobcom dostatočné podmienky na to, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zároveň vytýkali súdu prvej inštancie, že neskúmal dôvodnosť žalobcami tvrdeného rozporu námietky premlčania s dobrými mravmi, pričom sa nevysporiadal s touto skutočnosťou ani v odôvodnení rozhodnutia. Podľa odvolateľov rozpor konania žalovaných v I. a II. rade, vo vzťahu k námietke premlčania, vyplýva už zo samotnej žaloby, podľa ktorej sa výlučnou dedičkou majetku po poručiiteľke G. D., rod. U. stala J. N., zamlčiac dedičov žijúcich v zahraničí, ktorá dala príslub J. W. (právnej predchodkyni žalobcov), že v prípade predaja pozemkov zo zdedeného majetku jej (resp. dedičom po nej) vyplatí príslušný zákonný

podiel z predaja. V rozpore s dobrými mravmi bol aj návrh J. N. ďalšiemu dedičovi po poručiiteľke, H. D., aby sa v jej prospech vzdal svojho zákonného podielu, ktorý návrh tento odmietol, ako aj prísľub J. N. voči žalobcom ako nástupcom zomrelej J. W., vyplatenia zákonných podielov z majetku po poručiiteľke, a to z odpredaných pozemkov ako aj v prípade budúceho predaja pozemkov. V rozpore s dobrými mravmi bolo aj konanie žalovaného v I. rade, ktorý ako právny nástupca po zomrelej J. N., cca polovicu zdedeného majetku po J. N., previedol do vlastníctva žalovanej v II. rade bez vedomia žalobcov, žalobcom nevyplatil peniaze sľúbené im jeho matkou a odmieta s nimi komunikovať. Komunikáciu so žalobcami odmieta aj žalovaná v II. rade. Skutočnosť, že súd prvej inštancie neskúmal dôvodnosť žalobcami tvrdeného rozporu námietky premlčania s dobrými mravmi a nevzal do úvahy tvrdenia uvedené v žalobe, predstavuje vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Odvolatelia navrhli odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. K odvolaniu žalobcov v I. až 8. rade sa vyjadrili žalovaní v I. a II. rade. Považovali postup súdu prvej inštancie v prejednávanej veci, ako aj jeho rozhodnutie vo veci samej, za správne. Poukázali na to, že žalobcovia na pojednávaní dňa 9.5.2017 namietali rozpor žalovanými vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku s dobrými mravmi z dôvodu, že jej cieľom je poškodiť žalobcov. S námietkou žalobcov sa správne vysporiadal súd prvej inštancie poukazujúc na to, že vznesením námietky premlčania nezaniká právo, dochádza však k strate nároku v zmysle zásady „Právo prináleží bdelym“. Je na ťarchu žalobcov, že žalovali premlčaný nárok a vystavili sa tak riziku vznesenia námietky premlčania zo strany žalovaných. Poukázali na to, že žalobcovia žalobu podali takmer po viac ako 6 rokoch od právoplatnosti rozhodnutia v dedičskom konaní sp.zn. 31 D XXXX/XXXX. Nestotožnili sa s tvrdením žalobcov, že sa súd prvej inštancie nevysporiadal s ich námietkou, ako aj s tvrdením, že námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi. Poukázali na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, bod 24, v ktorom sa tento vysporiadal s námietkou žalobcov, podľa ktorého v konaní nebolo preukázané, že by sa v prejednávanom prípade jednalo o značné poškodenie účastníka právneho vzťahu. Podľa žalovaných, žalobcom, resp. ich právnym predchodcom, nebol nikdy poskytnutý prísľub vyplatenia dedičstva. Akékoľvek prípadné dohody medzi právnymi predchodcami strán sporu sú irelevantné a právne neúčinné. Žalovaní poukázali na to, že zástupca žalobcov prevzal splnomocnenie na ich zastupovanie dňa 17.10.2012, žaloba však bola podaná až dňa 6.9.2013. Ak by aj žalobcovia, vzhľadom na ich dlhodobý pobyt v zahraničí, nemali vedomosť o § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka, bolo povinnosťou ich zástupcu informovať žalobcov o možnosti vznesenia námietky premlčania. Bolo úlohou žalobcov, aby rozpor vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi vecne odôvodnili, len jeho samotné tvrdenie (rozporu s dobrými mravmi) nestačí. K odvolacej námietke, podľa ktorej mal súd žalobcov vyzvať na odôvodnenie tvrdenia rozporu námietky premlčania s dobrými mravmi, žalovaní poukázali na súčasnú právnu úpravu, podľa ktorej súd nemôže zastupovať a „opravovať“ niektorú zo strán sporu, malo by to za následok porušenie zásady rovnosti strán sporu. Počas konania v prejednávanej veci mala každá zo sporových strán dostatočnú možnosť zdôvodniť svoje návrhy. Odvolaciemu súdu navrhli rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

4. K vyjadreniu žalovaných sa vyjadrili žalobcovia v 1. až 8. rade. Uviedli, že po smrti J. N., právnej predchodkyne žalovaného v I. rade, nepredpokladali, že by sa museli svojich dedičských práv domáhať súdnou cestou. Na základe prísľubov zo strany J. N. o vyplatení finančných čiastok za dedičské podiely predpokladali, že po jej smrti nadviažu komunikáciu na túto tému s jej právnym nástupcom, žalovaným v I. rade, s tým, že na základe dobrých príbuzenských vzťahov dedičské práva doriešia vzájomnou dohodou. Určitý čas po smrti J. N. (matky žalovaného v I. rade) z etických dôvodov tému majetku neotvárali, neskôr však žalovaný v I. rade komunikáciu na túto tému začal odmietať, následne prestal reagovať na pokusy o kontakt s ním. Rovnaký postoj zaujala aj žalovaná v II. rade, na ktorú žalovaný v I. rade previedol asi polovicu pozemkov z majetku po poručiiteľke. Preto sa žalobcovia obrátili na žalovaných s písomnou výzvou (dňa 20.11.2012) na vydanie majetku z dedičstva, na ktorú žalovaní reagovali tak, že výzvu neuznávajú a to bez odôvodnenia. Na opakovanú výzvu zo dňa 15.1.2013 žalovaní nereagovali. Vzhľadom na to, že žalovaní ignorovali záujem žalobcov o zmierlivé riešenie veci, nenamietali premlčanie nároku žalobcov, žalobcovia podali predmetnú žalobu, a to aj napriek upozorneniu zo strany ich zástupcu o možnej námietke premlčania. Dôvodom podania žaloby tak bol nezáujem žalovaných o komunikáciu so žalobcami vo veci majetku po poručiiteľke. Poukázali na to, že námietku premlčania vzniesli žalovaní až 3 roky po podaní žaloby, vo vyjadrení doručenom súdu (až) dňa 27.4.2017 a ich zástupcovia až dňa 9.5.2017, v deň pojednávania, čím sťažili prípravu a reakciu zo strany ich zástupcu na námietku premlčania. Postup žalovaných tak bol v rozpore s dobrými mravmi,

bol porušením slušnosti, serióznosti. Podľa žalobcov súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie na preukázanie, či v prejednávacom prípade išlo o značné poškodenie účastníka právneho vzťahu a v jeho dôsledku o rozpor námietky premlčania s dobrými mravmi. Podľa žalobcov tvrdenie žalovaných, že akékoľvek prípadné dohody medzi právnymi predchodcami strán sporu sú irelevantné a právne neúčinné, je časovo a vecne nemiestne, túto argumentáciu mali žalovaní uviesť už vo svojom vyjadrení zo dňa 17.12.2012, ako aj vo vyjadrení k žalobe, doručenom súdu dňa 24.10.2013. Tento argument žalovaní neuviedli ani na pojednávaní dňa 9.5.2017, pričom nerozporovali ani tvrdenie žalobcov o rozpore námietky premlčania s dobrými mravmi. Žalobcovia ďalej vo vyjadrení uviedli, že za porušenie zásady rovnosti strán sporu považujú skutočnosť, že súd prvej inštancie neskúmal rozpor vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi (a to ani na pojednávaní ani v rozhodnutí), nevyzval žalobcov na jeho bližšie zdôvodnenie, od žalovaných nežiadal, aby sa k námietke žalobcov vyjadrili, neskúmal existenciu rozporu ani na základe skutočností, uvedených v žalobe, napriek tomu vyhodnotil námietku premlčania ako dôvodnú. Poukázali na chybné zdôvodnenie námietky premlčania, keď žalovaní počítali premlčaciu dobu od právoplatnosti „posledného“ rozhodnutia o dedičstve sp.zn. XX D XXXX/XXXX, Dnot XX/XXXX, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 26.9.2007. Podľa žalobcov žalovaní zámerne zamlčali rozhodnutie o dedičstve sp.zn. 30 D XXX/XXXX, D. XX/XXXX, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.11.2015, u ktorého premlčacia doba uplynula dňa 24.11.2018 a ktoré žalovaní doložili do spisu priamo na pojednávaní, čím poškodili práva žalobcov. Poukázali na to, že žalovaní v priebehu konania nepreukázali oprávnenosť námietky premlčania. Za porušenie zásady rovnosti sporových strán žalobcovia označili nerovnaký prístup súdu k preukazovaniu námietok sporových strán.

5. K vyjadreniu žalobcov sa vyjadrili žalovaní. Poukázali na to, že ak boli žalobcovia svojim zástupcom upozornení na možné vznesenie námietky premlčania, nemohlo ho vznesenie námietky na pojednávaní „zaskočiť“ tak, aby nebol schopný na pojednávaní dňa 9.5.2017 vecne argumentovať. Žalovaní zotrvali na tom, že námietku premlčania vzniesli riadne a včas. Podľa žalovaných bolo vecou žalobcov, aby svoju námietku rozporu vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi vecne odôvodnili, splnenie uvedenej povinnosti nemožno prenášať na súd. Žalovaným nebolo zrejmé, v čom, podľa žalobcov, spočívala chybná interpretácia § 105 Občianskeho zákonníka. K rozhodnutiu sp.zn. 30 D XXX/XXXX, Dnot XX/XXXX, žalovaní uviedli, že žalobcovia až do ukončenia dokazovania petit žaloby nerozšírili o nárok vyplývajúci z predmetného rozhodnutia. Poukázali na to, že petit žaloby je nevykonateľný. Opätovne navrhli rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť.

6. Žalobcovia vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaných uviedli, že sa nestotožňujú s ich tvrdeniami vo vyjadrení a nebudú sa k nim vyjadrovať.

7. Odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z. účinný od 1.7.2016), ďalej len C.s.p.], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 29. januára 2020; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu zamietol, ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

8. Žalobcovia sa predmetným žalobným návrhom domáhali vydania majetku z dedičstva po poručiteľke G. D., rod. U., od žalovaných ako nepravých dedičov a to v súlade s § 485 Občianskeho zákonníka. Žalovaní vzniesli námietku premlčania žalobcami uplatnených nárokov, ktorú súd prvej inštancie vyhodnotil ako dôvodnú, v dôsledku čoho žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietol. Námietku žalobcov, podľa ktorej je námietka premlčania vznesená žalovanými, v rozpore s dobrými mravmi, vyhodnotil ako nedôvodnú.

9. V danom spore vykonal súd prvej inštancie všetko navrhované dokazovanie, ktoré bolo potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností významných pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby, zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 C.s.p. dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe následne vyvodil aj správny právny záver, keď na prejednávany prípad použil ustanovenia §

485 ods. 1, § 100 ods. 1, ods. 2, § 105 Občianskeho zákonníka a správne ustálil, že nárok žalobcov je premlčaný. Svoje zistenia a závery, pre ktoré žalobu zamietol, súd prvej inštancie aj riadne odôvodnil, pričom sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán, súvisiacimi s predmetom konania.

10. Základom sporu v prejednávanej veci je skutočnosť, či bola námietka premlčania žalobcami uplatnených nárokov vznesená v konaní žalovanými v rozpore s dobrými mravmi. Ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či je výkon subjektívneho práva v súlade s dobrými mravmi a ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Právny úkon sa prieči dobrým mravom, pokiaľ nerešpektuje niektoré zo súhrnu základných spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti (nemennosti), vyjadrujú podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti. Postup súdu podľa uvedeného ustanovenia má miesto iba v ojedinelých a vo výnimočných prípadoch, ak vznesenie námietky premlčania je výrazom zneužitia práva na neprospech toho účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil, a voči ktorému by nepriznanie jeho nároku súdom v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil, prípadne kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenia iných potrieb, kedy hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva). Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.11.2017, sp.zn. III. ÚS 44/2017, „Ústavný súd už vyslovil názor, že vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi môže byť však len taký výkon práva účastníkom v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprímerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby (II. ÚS 176/2011, IV. ÚS 542/2013)“. Pri úvahe o tom, či výkon práv a povinností v konkrétnom prípade je v rozpore s dobrými mravmi, musí súd vychádzať zo zistení v prejednávanej veci. Žalobcovia v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdili, že uplatnená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi z dôvodu, že jej cieľom je poškodiť právo žalobcov. Žalobcovia tak nevyvodzovali rozpor žalovanými vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi zo žiadnych konkrétnych skutkových okolností, týkajúcich sa jej uplatnenia, ktoré by vzhľadom na svoju intenzitu zakladali dôvod na výnimočné odopretie právnych účinkov vznesenej námietky premlčania na úkor princípu právnej istoty. Tvrdenia žalobcov tak zostali len vo všeobecnej rovine subjektívnych úvah, a preto im, podľa názoru odvolacieho súdu, nebolo možné prikladať v konaní takú relevanciu, ktorú z nich požadovali vyvodzovať.

11. K odvolacej námietke, podľa ktorej súd prvej inštancie nevyzval žalobcov na bližšie zdôvodnenie vznesenej námietky odvolací súd uvádza nasledovné. V sporovom civilnom súdnom konaní sa uplatňuje prejednávací zásada. Skutkové zistenia sú v zásade limitované tým, čo strany tvrdia a súd (až na výnimky) nie je oprávnený vykonať dôkaz, ktorý strany nenavrhl. Úspech v spore teda závisí od správnej a včasnej procesnej aktivity strany sporu. Ak si strana sporu nespĺnila svoju povinnosť tvrdenia a na ňu nadväzujúcu dôkaznú povinnosť, musí znášať následky s tým spojené v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia. Túto jej zodpovednosť nemožno prenášať na súd. V prejednávanej veci bolo teda povinnosťou žalobcov, aby uviedli skutočnosti, z ktorých by bolo zrejmé, že uplatnenie námietky premlčania zo strany žalovaných je zneužitím práva a predovšetkým, že márne uplynutie premlčacej doby nezavinili svojím konaním resp. nekonaním. Zároveň bolo ich povinnosťou navrhnúť dôkazy na preukázanie týchto svojich tvrdení. Odvolací súd poukazuje na to, že žalobcovia v priebehu celého konania neobjasnili dôvod, prečo sa svojich práv (po márných pokusoch o vyriešenie sporu dohodou), nedomáhali včas, v rámci plynutia premlčacej doby a nepreukázali tak, že nezavinili márne uplynutie premlčacej doby.

12. K odvolacej námietke žalobcov, že súd prvej inštancie neskúmal dôvodnosť nimi tvrdeného rozporu námietky premlčania s dobrými mravmi, pričom neskúmal tvrdenia uvedené v žalobe, odvolací súd

poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v bode 24, v ktorom súd dôvodí, že žalobcovia námietku rozporu s dobrými mravmi odôvodňovali iba všeobecne a nevzniesli žiadnu adekvátnu argumentáciu. Odvolací súd k tomu dodáva, že ani z tvrdení uvedených žalobcami v žalobe (ani zo samotného odvolania) nie je zrejmé, prečo sa svojich práv nedomáhali včas, v rámci plynutia premlčacej doby. V tomto smere je treba prisvedčiť argumentu žalovaných, ktorý uviedli vo vyjadrení k odvolaniu, že „právo patrí bdelym“. Odvolací súd v tomto smere nezistil postup súdu prvej inštancie, spôsobujúci vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej.

13. K námietke žalobcov, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je v rozpore s právnym názorom prezentovaným na pojednávaní dňa 9.5.2017 odvolací súd opätovne pripomína, že v sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, platí dispozičná a prejednacía zásada. Prejednacía zásada spočíva v tom, že tvrdenie skutočností a navrhovanie dôkazov, ktoré ju preukazujú, je zásadne vecou strán sporu. Strana sporu má teda povinnosť tvrdenia (§ 132 ods. 1 a § 150 ods. 1 C.s.p.) a povinnosť dôkazu. K splneniu tejto povinnosti sú zaviazané všetky strany sporu. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Preto, ak súd prvej inštancie v priebehu pojednávania prezentoval (podľa odvolacieho súdu správny) názor, že uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi, bolo úlohou žalobcov, aby preukázali, že v prejednanom prípade ide o výnimočné okolnosti spôsobujúce rozpor námietky premlčania s dobrými mravmi.

14. K odvolacej námietke žalobcov, podľa ktorej súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie na preukázanie, či v prejednanom prípade išlo o značné poškodenie účastníka právneho vzťahu a v jeho dôsledku o rozpor námietky premlčania s dobrými mravmi odvolací súd poukazuje na odôvodnenie svojho rozhodnutia v bode 11.

15. Odvolatelia tvrdili, že súd prvej inštancie svojim postupom (tým, že neskúmal rozpor vnesenej námietky premlčania s dobrými mravmi a to ani na pojednávaní ani v rozhodnutí, nevyzval žalobcov na jeho bližšie zdôvodnenie, od žalovaných nežiadal, aby sa k námietke žalobcov vyjadrili, neskúmal existenciu rozporu ani na základe skutočností, uvedených v žalobe), porušil zásadu rovnosti strán sporu. 15.1. Strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (článok 6 C.s.p.).

15.2. Rovnosť pred súdom je výrazom rovnosti strán civilného sporového konania. Rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom znamenajú rovnaké postavenie oboch procesných strán pri aplikácii hmotných aj procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči každej strane sporu. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje civilný súd (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 10.9.1996 sp.zn. PL. ÚS 43/95).

15.3. V danom prípade obsah predloženého spisu nedáva podklad pre záver, že súd prvej inštancie porušil zásadu rovnosti procesných strán. Oboj poskytol rovnaké poučenie o procesných právach a povinnostiach (č.l. 66 až 70 spisu), pričom nielen z komunikácie súdu s procesnými stranami (vyjadrenie žalovaných k žalobe bolo doručené žalobcom a tým im bola vytvorená procesná možnosť zaujať k nemu stanovisko, č.l. 74), zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 9.5.2017 (č.l. 82 až 85 spisu), ale tiež z obsahu spisu ako celku vyplýva, že súd prvej inštancie im vytvoril rovnakú možnosť vyjadriť sa k veci, k vykonanému dokazovaniu, k priebehu konania a k vyjadreniam protistrany. Z ničoho nemožno vyvodit', že by narušil procesnú rovnosť sporových strán (že by niektorú z nich „procesne preferoval“). Výzva súdu na bližšie zdôvodnenie rozporu námietky premlčania s dobrými mravmi zo strany žalobcov, prípadne výzva žalovaných na vyjadrenie sa k námietke žalobcov, by bolo nahrádzaním procesnej aktivity strán sporu, čo nie je úlohou súdu.

15.4. Z týchto dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovia neopodstatnene namietajú porušenie zásady rovnosti strán civilného sporového konania.

16. Pokiaľ žalobcovia, v súvislosti s uplatnením námietky premlčania poukazovali na rozhodnutie o dedičstve sp.zn. 30 D XXX/XXXX, Dnot XX/XXXX, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.11.2015, u ktorého premlčacia doba uplynula dňa 24.11.2018 (č.l. 86-88 spisu), odvolací súd poukazuje na to, že

predmetné dedičské rozhodnutie sa týka majetku, ktorý nebol predmetom tohto konania. Túto odvoláciu námietku preto odvolací súd považuje za irelevantnú.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu zamietol, ako vecne správny potvrdil (§ 387 C.s.p.).

18. Odvolatelia napadli odvolaním aj výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania. Odvolací súd výrok rozsudku, ktorým súd prvej inštancie uložil žalobcom povinnosť uhradiť žalovaným trovy konania v rozsahu 100 %, zmenil tak, že žalovanému v I. rade priznal voči žalobcovi v 1., 2., 3., 4., 5. 6., 7. a 8. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom voči každému zo žalobcov tento nárok predstavuje 1/8 zo 100 % a žalovanej v II. rade priznal voči žalobcovi v 1., 2., 3., 4., 5. 6., 7. a 8. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom voči každému zo žalobcov tento nárok predstavuje 1/8 zo 100 %. Súd prvej inštancie nepostupoval dôsledne podľa právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 262 ods. 1 C.s.p. Podľa uvedeného ustanovenia súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, rozhodne najprv o nároku na náhradu trov konania a až po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, rozhodne o výške náhrady trov konania (§ 262 ods. 2 C.s.p.). Výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento uložil žalobcom povinnosť uhradiť žalovaným trovy konania tak nebol v súlade s uvedenou právnou úpravou. Žalovaní boli v konaní pred súdom prvej inštancie úspešní v celom rozsahu, pričom na ich strane išlo o samostatné spoločenstvo, preto odvolací súd v súlade s § 255 ods. 1 C.s.p. priznal každému zo žalovaných nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %, na ktorom rozsahu sa bude každý zo žalobcov podieľať rovnakým dielom vo výške 1/8. V zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. I, § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. Žalovaní v I. a II. rade mali v odvolacom konaní plný úspech, preto má každý z nich nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, na ktorom rozsahu sa bude každý zo žalobcov podieľať rovnakým dielom vo výške 1/8. V zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

20. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.
(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.
(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.
(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.
(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).